

**Додаток до матеріалів
Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції**

**«КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ ТА ІННОВАЦІЇ:
ПРОБЛЕМИ НАУКИ ТА ПРАКТИКИ»**

присвячена видатному вченому-економісту О. Г. Ліберману

Тези доповідей

**22 листопада 2024 року
м. Харків, Україна**

**Харків
2024**

Рекомендовано на засіданні вченої ради Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця (протокол №12 від 29.10.2024 р.), вченої ради Науково-дослідного центру індустріальних проблем розвитку НАН України (протокол № 10 від 28.10.2024 р.)

Рецензенти: **Кизим Микола Олександрович**, доктор економічних наук, професор, член-кореспондент НАН України, керівник відділення досліджень людського капіталу, завідувач відділу досліджень людського розвитку Інституту демографії та проблем якості життя НАН України (Київ, Україна);
Криворучко Оксана Миколаївна, доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри менеджменту Харківського національного автомобільно-дорожнього університету (Харків, Україна);
Назарова Галина Валентинівна, доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри соціальної економіки Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця (Харків, Україна)

Конкурентоспроможність та інновації: проблеми науки та практики : матеріали Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції, 22 листопада 2024 р. Харків : ФОП Лібуркіна Л. М., 2024. мова, англ. мова

Наведено результати наукових досліджень учасників Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції «Конкурентоспроможність та інновації: проблеми науки і практики», присвяченої видатному вченому-економісту О. Г. Ліберману. Розглянуто проблеми та перспективи розбудови економіки України, стратегічного управління конкурентоспроможністю підчас війни та повоєнної розбудови економіки України на основі інновацій, зокрема питання: сучасного стану використання пропозицій Овсія Лібермана щодо планування, зростання прибутку підприємств; управління розвитком міжнародної діяльності підприємств в умовах цифрової трансформації; розглянуто сучасні детермінанти забезпечення конкурентоспроможності та національної безпеки України; інноваційної трансформації промисловості України за різними галузями; перспективних напрямів розвитку циркулярної економіки в Україні.

Видання складається зі збірки тез доповідей учасників конференції.

Представлений матеріал може бути корисним для використання у подальших наукових дослідженнях, практичній діяльності підприємств і організацій для підвищення конкурентоспроможності й інноваційного розвитку. Рекомендовано фахівцям різних галузей економіки, державним службовцям, представникам бізнесу, наукових, освітніх і громадських організацій.

ЗМІСТ

Секція 1

Проблеми стратегічного управління конкурентоспроможністю на основі інновацій

<i>Адамчук С. Р.</i> Оптимізація управління запасами матеріальних ресурсів на підприємстві	81
<i>Алієва А. Н.</i> Теоретичні аспекти стратегування розвитку підприємства	85
<i>Андрієвська Д. О.</i> Інструменти та стратегії управління репутаційними ризиками	89
<i>Безносенко К. В.</i> Формування конкурентних переваг підприємства	93
<i>Берднікова А. І.</i> Формування конкурентної стратегії підприємства	96
<i>Беспалов В. В.</i> Інноваційні методи в системі розвитку персоналу підприємств	100
<i>Белікова Н. В.</i> Стратегічне управління вирішенням проблемних ситуацій у прикордонному регіоні (на прикладі Харківської області)	105
<i>Бриль Є. В.</i> Роль адаптації персоналу в забезпеченні стійкості організації в сучасних умовах	110
<i>Бударін О. С.</i> Імпортозаміщення як основа підвищення ефективності діяльності підприємства	115
<i>Будрейко М. А.</i> Значущість системи охорони здоров'я як критичної сфери економіки України в умовах воєнного стану	119
<i>Булахова А. В.</i> Управління персоналом в умовах віддаленої роботи	123

Невід’ємною умовою належного функціонування системи охорони здоров’я (СОЗ) є її матеріально-технічне та кадрове забезпечення. Одним із найбільш помітних наслідків війни є фізичне знищення, руйнування української медичної інфраструктури. У жовтні 2022 р. вийшла публікація Національного інституту стратегічних досліджень [12], де зазначалося, що пошкоджено 927 медичних закладів, 123 – зруйновано. У квітні 2024 р. Київська школа економіки опублікувала актуальний звіт про руйнування інфраструктури [10], відповідно до якого пошкоджень або повної руйнації зазнало щонайменше 1284 заклади охорони здоров’я. Відповідно до заяви МОЗ України від 21 жовтня 2024 р. [11] наразі за час повномасштабної війни зазнали пошкоджень 1680 та були повністю зруйновані ще 226 об’єктів українських медичних закладів.

Також значну проблему для охорони здоров’я в умовах триваючої війни становить відтік кадрів. На сайті Державної служби статистики України, в розділі, присвяченому діяльності підприємств [9], наведено актуальні дані про кількість працівників, зайнятих в охороні здоров’я та наданні соціальної допомоги. Динаміку цього показника у 2020–2023 рр. зображено на *рис. 1*.

Як видно з наведеного на *рис. 1* графіка, саме в році початку повномасштабної війни, тобто в 2022 р., мало місце різке зниження показника – на 78004 особи.

У квітні 2023 р. Український центр охорони здоров’я (УНС) опублікував звіт [14], один з розділів якого присвячено зміні кількості медичних працівників в Україні в 2021–2022 рр. Відповідно до цього звіту загальна кількість медичних працівників у 2022 р. порівняно з 2021 р. зменшилася на 82754 особи.

В українській та світовій науковій літературі охорона здоров’я визнається критичним чинником розвитку та збереження людського капіталу і, як наслідок, національної економіки. Відповідний статус охорона здоров’я має і в українському законодавстві, в тому числі в Конституції України. Актуальність охорони здоров’я

Секція 1. Проблеми стратегічного управління конкурентоспроможністю на основі інновацій

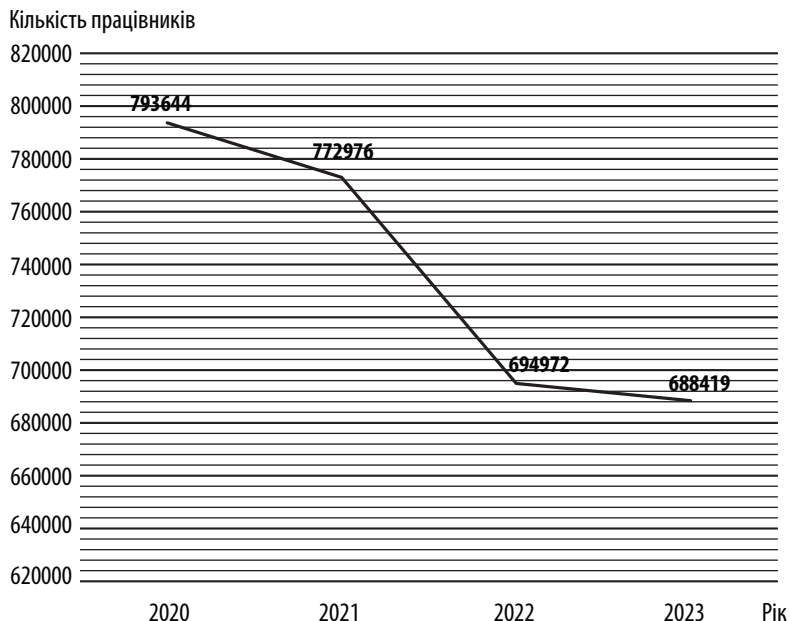

Рис. 1. Динаміка кількості працівників, зайнятих в охороні здоров'я та наданні соціальної допомоги, у 2020–2023 рр.

для української економіки зберігається і в умовах війни та воєнного стану – так, у Плані відновлення України [13] передбачено національну програму модернізації СОЗ. В контексті набуття критичної соціально-економічної ролі Збройними силами України, їхніми працівниками та військовослужбовцями, варто наголосити на важливості ефективної охорони їх здоров'я для обороноздатності країни.

Ефективність СОЗ значною мірою обумовлена її матеріально-технічним і кадровим забезпеченням. В умовах війни для забезпечення належної охорони здоров'я як критичної сфери економіки потрібно забезпечити максимальний ступінь захисту медичної інфраструктури, максимальні темпи відновлення пошкоджених її об'єктів, а також стимулювати притік кваліфікованих кадрів у СОЗ і створити для нього якомога сприятливіші умови.

Література

1. Конституція України (в редакції від 01.01.2020) // Відомості Верховної Ради України (ВВР). 1996 р. № 30. Ст. 141.
2. Основи законодавства України про охорону здоров'я (в редакції від 01.10.2024) // Відомості Верховної Ради України (ВВР). № 4. 1993 р. Ст. 19.
3. Залознова Ю., Азьмук Н. Людський капітал України в умовах війни: втра-ти та здобутки. *Економіка та суспільство*. 2022. Вип. 38.
4. Соколова А. В., Дюжев В. Г. На шляху економічного зростання України: людський капітал. *Інфраструктура ринку*. 2022. Вип. 68. С. 57–66.
5. Засоріна Г. В. Охорона здоров'я в контексті розвитку людського капіталу. *Економіка і організація управління*. 2022. № 2 (46). С. 171–182.
6. Соколи І. І., Каташинська М. О. Охорона здоров'я як чинник формування людського капіталу. *Економіка: реалії часу*. 2013. № 1 (6). С. 167–171.
7. Alvarado R., Tillaguango B., López-Sánchez M., Ponce P., Işık C. Heterogeneous impact of natural resources on income inequality: The role of the shadow economy and human capital index. *Economic Analysis and Policy*. March 2021. Vol. 69. P. 690–704.
8. Gradstein M. Misallocation of talent and human capital: Political economy analysis. *European Economic Review*. 2019. Vol. 118. P. 148–157.
9. Державна служба статистики України. URL: https://www.ukrstat.gov.ua/operativ/menu/menu_u/sze_20.htm
10. Київська школа економіки. URL: https://kse.ua/wp-content/uploads/2024/04/01.01.24_Damages_Report.pdf
11. Міністерство охорони здоров'я України. URL: <https://moz.gov.ua/uk/zaponad-dva-z-polovinoyu-roki-rosiya-poshkodila-ta-abo-zrujnuvala-1906-ob-yektiv-ukrayinskih-medzakladiv>
12. Національний інститут стратегічних досліджень. URL: <https://niss.gov.ua/news/komentari-ekspertiv/resursy-systemy-okhorony-zdorovya-v-umovakh-viyny-zhovten-2022r>
13. План відновлення України. URL: <https://recovery.gov.ua/>
14. Український центр охорони здоров'я (UHC). URL: <https://uhc.org.ua/healthcare-at-war/>

Тези надійшли до редакції 01.11.2024 р.

ДОДАТОК до матеріалів
Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції

**КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ
ТА ІННОВАЦІЇ:
ПРОБЛЕМИ НАУКИ ТА ПРАКТИКИ**

присвячена видатному
вченому-економісту О. Г. Ліберману

Тези доповідей
Міжнародної науково-практичної конференції

22 листопада 2024 року
м. Харків, Україна